

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 23 lutego 2015 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi, II Wydział Cywilny w sprawie o sygnaturze akt II C 312/13 z powództwa M. K. przeciwko A. S. o zapłatę:

1. oddalił powództwo;
2. przyznał i nakazał wypłacić ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi na rzecz adw. B. O. kwotę 2.952 złote tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu;
3. zasądził od M. K. na rzecz A. S. kwotę 2.417 złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania;
4. nie obciążył powódki pozostałymi kosztami postępowania.

Swoje rozstrzygnięcie Sąd I instancji oparł na ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych, które przedstawiają się następująco:

W dniu 3 lipca 2008 roku powódka M. K. zawarła z pozwaną A. S. umowę najmu parteru budynku składającego się z sali restauracyjnej, zaplecza kuchennego i socjalnego o łącznej powierzchni 260 m² w E. przy ul. (...) w Z. (§ 2 umowy). Strony uzgodniły czynsz w wysokości 3.000 złotych miesięcznie, płatny do 20 dnia każdego miesiąca za dany miesiąc (§ 4 umowy) oraz trzymiesięczny okres wypowiedzenia umowy (§ 6 umowy). Umowa została podpisana przez obie strony. Jednocześnie powódka podpisała dokument, który określał miesięczny czynsz na kwotę 1.000 złotych i sześciomiesięczny okres wypowiedzenia. Dokument ten został sporządzony w celu przyznania dofinansowania ze środków publicznych. Powódka uiszczała za wynajmowany lokal czynsz w wysokości 3.000 złotych miesięcznie. W wynajmowanych pomieszczeniach powódka prowadziła działalność gospodarczą pod firmą (...) u J.” M. E. ul. (...). W budynku przy ul. (...) w Z. na parterze znajduje się sala restauracyjna oraz zaplecze kuchenne i socjalne, na piętrze są cztery pokoje noclegowe, z 25-30 łózkami. W czerwcu 2010 roku powódka zawarła umowę z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R., której przedmiotem było zakwaterowanie 12 osób i przygotowanie posiłków regeneracyjnych od dnia 14 czerwca 2010 roku przez dwa – trzy miesiące. W dniu 13 lipca 2010 roku piętro nieruchomości zostało wynajęte przez pozwaną M. Z. (1). A. S. w dniu 28 września 2010 roku nadała listem poleconym oświadczenie o wypowiedzeniu wysokości czynszu od dnia 1 listopada 2010 roku i wprowadzeniu nowej stawki 40 złotych za metr kwadratowy, to jest do 10.400 złotych jako iloczynu wynajmowanej powierzchni – 260 m² i nowej stawki. Oświadczenie to doręczono powódce w dniu 5 października 2010 roku. Powódka M. K. w dniu 30 września 2010 roku nadała listem poleconym oświadczenie o wypowiedzeniu umowy najmu, jako podstawę wskazując obawę o zdrowie własne i dziecka, z powodu wynajęcia piętra M. Z. (1). M. Z. (1) od września 2010 roku przejął współpracę z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w R., zapoczątkowaną przez powódkę. Powódka i M. Z. (1) pozostawali w konkubinacie, mają wspólne dziecko.

Powyższych ustaleń faktycznych Sąd Rejonowy dokonał w oparciu o treść dokumentów złożonych przez strony oraz zeznań pozwanej, którym Sąd I instancji dał wiarę, gdyż były one logiczne, spójne i korespondowały z pozostałym wiarygodnym materiałem dowodowym, w szczególności z dowodami z dokumentów, w tym umowy najmu lokalu użytkowego z dnia 3 lipca 2008 roku, których autentyczność w ocenie Sądu meriti nie budziła wątpliwości. Sąd Rejonowy odmówił wiarygodności zeznaniom świadka P. P. oraz zeznaniom powódki i zeznaniom świadka M. Z. (1) w szczególności na okoliczność zawarcia umowy, której przedmiotem był cały budynek położony przy ul. (...) w Z., a wysokość uzgodnionego czynszu między stronami wynosiła 1.000 złotych, jako sprzecznych z ustaleniami poczynionymi na podstawie materiału dowodowego uznanego przez Sąd za wiarygodny, w tym na podstawie umowy najmu lokalu użytkowego z dnia 3 lipca 2008 roku. Ponadto Sąd I instancji uznał za niewiarygodne twierdzenia powódki, jakoby nadpłacała pozwanej czynsz z uwagi na urodzenie przez pozwaną dziecka ze skazą białkową.

Sąd a quo wskazał, że w swych zeznaniach pozwana stanowczo zaprzeczyła, aby pozostawała w jakichkolwiek przyjacielskich stosunkach z powódką, a ponadto z dowodów wpłat wynika jedynie fakt uiszczenia czynszu tytułem wynajmu lokalu za poszczególne okresy. Sąd meriti zaznaczył również, że powyższe pozostaje w sprzeczności także z pismem powódki zatytułowanym „zawiadomienie o wadach”, w którym wyraźnie wskazuje, iż przedmiot najmu miał być wykorzystywany przez najemcę w celu świadczenia usług gastronomicznych. Sąd Rejonowy dokonując ustaleń faktycznych pominął zeznania świadka R. S., bowiem świadek ten zeznał, że: „wszystkie informacje w sprawie czerpie od pozwanej”, a zatem jego zeznania były nieprzydatne dla rozstrzygnięcia sprawy. Sąd I instancji oddalił wniosek o załączenie do akt sprawy z 2003 roku na okoliczność: „niesłusznego pozwania pani B., byłej najemczynie lokalu pozwanej”, jako dowodu, który nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Nadto na podstawie art. 207 § 6 k.p.c., jako spóźniony, Sąd a quo oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka A. K. (1).

W oparciu o powyższe ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy uznał, że powództwo jest niezasadne i jako takie podlega oddaleniu. Sąd I instancji wskazał, że podstawą prawną roszczenia powódki jest art. 471 k.c., zgodnie z którym dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Sąd a quo podkreślił, że poszkodowany, aby uzyskać odszkodowanie, musi wykazać, iż szkodę wyrządził mu pozwany oraz jej wysokość, a także istnienie adekwatnego związku przyczynowego pomiędzy działaniem osoby odpowiedzialnej a szkodą. Gdy szkoda wynika z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania powód nie musi wykazywać pozwanemu winy, a jedynie fakt wyrządzenia przez niego szkody i jej wysokość (art. 471 k.c.). Szkoda według kodeksu cywilnego to straty jakie poszkodowany poniósł (damnum emergens) i korzyści które mógłby osiągnąć gdyby nie wyrządzono mu szkody (lucrum cessans). Mając na uwadze powyższe Sąd meriti podniósł, że powódka w toku niniejszego postępowania żądała naprawienia szkody w postaci utraconych przychodów, które by uzyskała, gdyby miała możliwość prowadzenia działalności gospodarczej w lokalu znajdującym się w E. przy ul. (...) w Z. wynajętym od pozwanej na podstawie umowy z dnia 3 lipca 2008 roku. Analizując roszczenie powódki Sąd Rejonowy odniósł się do kodeksowego znaczenia utraconych korzyści. Sąd I instancji wskazał, że lucrum cessans to sytuacja, w której majątek poszkodowanego nie wzrósł w takim stopniu jakby się to stało, gdyby nie miało miejsca zdarzenie powodujące szkodę. Zatem utraconą korzyścią jest jedynie to co powiększyłoby majątek poszkodowanego, gdyby zdarzenie powodujące szkodę nie powstało. Zdaniem Sądu a quo w przedmiotowej sprawie taką utraconą korzyścią byłby prawdopodobnie nieuzyskany przychód. Jednakże w ocenie Sądu meriti powódka nie udowodniła swojego roszczenia. Sąd Rejonowy argumentował bowiem, że zebrany w sprawie materiał dowodowy nie wskazuje na to, by powódka nie miała możliwości prowadzenia działalności gospodarczej w lokalu znajdującym się w E. przy ul. (...) w Z., wynajętym od pozwanej na podstawie umowy z dnia 3 lipca 2008 roku, z powodu braku dostępu do najmowanych pomieszczeń z uwagi na zmianę zamków i wynajęcie piętrowa M. Z. (1). Sąd I instancji wskazał, że w przedmiotowej sprawie powódka, reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, nie zaoferowała żadnych dowodów, które mogłyby stanowić podstawę do ustalenia, że w najmowanych przez powódkę pomieszczeniach nastąpiła zmiana zamków, co w konsekwencji uniemożliwiło powódce korzystanie z pomieszczeń. Sąd a quo podkreślił, że zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Normie tej na płaszczyźnie procesowej odpowiadają art. 3 k.p.c., zgodnie z którym strony zobowiązane są przedstawiać dowody i art. 232 k.p.c., zgodnie z którym strony są zobowiązane wskazywać dowody dla stwierdzenia faktów, z których wywodzą skutki prawne. Biorąc powyższe pod uwagę, w ocenie Sądu Rejonowego powództwo w tym zakresie podlegało oddaleniu. Sąd I instancji wskazał również, że w sprawie niniejszej nie miał wątpliwości, iż przedmiotem zawartej pomiędzy stronami postępowania umowy najmu były wyłącznie pomieszczenia znajdujące się na parterze budynku, a więc sala restauracyjna i zaplecze kuchenne oraz socjalne o łącznej powierzchni 260 m², co jednoznacznie wynika z § 2 umowy najmu z dnia 3 lipca 2008 roku, a nie cały budynek mieszczący się przy ul. (...). W ocenie Sądu a quo nieuzasadnione jest tym samym twierdzenie powódki, że wynajęcie piętrowa M. Z. (1) uniemożliwiło powódce realizację zawartej umowy z (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w R.. Sąd meriti wskazał, że przez okres trzech miesięcy od dnia wynajęcia przez pozwaną piętrowa M. Z. (1) powódka nie sygnalizowała pozwanej jakichkolwiek uwag związanych z zaistniałą sytuacją. W tym stanie rzeczy Sąd Rejonowy wskazał, że jakiegokolwiek porozumienia pomiędzy powódką a M. Z. (1) wiązały jedynie te dwa podmioty i z tego tytułu

powódce nie przysługuje prawo do żądania zwrotu od pozwanej żadnych kwot. Nadto Sąd I instancji podniósł, że jeżeli powódka korzystała

z pomieszczeń nie objętych umową z dnia 3 lipca 2008 roku bezumownie, to tym bardziej roszczenie wynikające z treści art. 471 k.c. jej nie przysługuje. Sąd a quo argumentował, że w przedmiotowej sprawie powódka złożyła oświadczenie o wypowiedzeniu umowy najmu dopiero w dniu 30 września 2010 roku, a więc po okresie trzech miesięcy od wynajęcia M. Z. (1) piętra. Sąd meriti wskazał także, że ostatecznie umowa najmu uległa rozwiązaniu z inicjatywy powódki. W konsekwencji powyższych rozważań, mając na uwadze zgromadzony w sprawie materiał dowodowy, Sąd Rejonowy uznał żądanie powódki za nieuzasadnione i na mocy art. 471 k.c. oddalił powództwo.

Orzekając o kosztach postępowania Sąd I instancji miał na względzie, że powódka została zwolniona od kosztów sądowych w całości. Jednakże Sąd a quo wskazał, że zwolnienie od kosztów sądowych nie zwalnia strony od obowiązku zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi. Ostatecznie Sąd meriti obciążył powódkę obowiązkiem zwrotu na rzecz pozwanej opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w wysokości 17 złotych, a także obowiązkiem zwrotu poniesionych przez pozwaną kosztów zastępstwa procesowego, obliczonego na podstawie § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu. Jednocześnie Sąd Rejonowy nie obciążył powódki pozostałymi kosztami postępowania. Ponieważ koszty pomocy prawnej udzielonej powódce nie zostały przez nią uregulowane Sąd I instancji przyznał pełnomocnikowi powódki ustanowionemu z urzędu te koszty od Skarbu Państwa w wysokości ustalonej na podstawie § 6 pkt 5 powołanego powyżej rozporządzenia wraz z 23% stawką VAT.

Apelację od powyższego orzeczenia wniosła powódka, zaskarżając wyrok w części, to jest w zakresie punktu 1 i 3.

Apelująca zaskarżonemu orzeczeniu zarzuciła:

1) naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść orzeczenia, to jest art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. polegające na:

a) niedokonaniu wszechstronnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego tj. w szczególności pominięcie szeregu dowodów z dokumentów (jak chociażby dokumentów księgowych i faktur VAT wystawionych przez powódkę w ramach prowadzonej przez nią działalności gospodarczej

w zakresie usług hotelowych wynajmowania pokoi, która była podstawą rozliczeń powódki z urzędem skarbowym i nie była kwestionowana przez stronę pozwaną), jak również umowy najmu z dnia 3 lipca 2008 roku załączonej przez powódkę do pozwu, zgodnie z którą przedmiotem najmu był cały budynek położony w E. tj. zarówno część restauracyjna, jak

i hotelowa – i nieskonfrontowaniu tych dowodów z pozostałą częścią materiału dowodowego sprawy, w tym zeznaniami świadków, co było konieczne do prawidłowego ustalenia stanu faktycznego sprawy;

b) przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów polegające na nieuzasadnionej, sprzecznej z regułami logicznego rozumowania i niepoprzedzonej wszechstronną oceną zgromadzonego materiału dowodowego sprawy odmowie wiarygodności dowodom w postaci:

- zeznań świadka M. Z. (1) – w zakresie w jakim wskazał on, że był przy zawieraniu umowy najmu z dnia 3 lipca 2008 roku i wyjaśnił, jaka była jej treść, w tym przede wszystkim, że przedmiotem najmu był cały budynek położony w E. przy ulicy (...), tj. zarówno część hotelowa, jak i restauracyjna;
- zeznań świadka P. P. – który wyjaśnił jaki był zakres najmu i potwierdził fakt wynajmowania pokoi hotelowych przez powódkę oraz to, że pozwana często bywała w miejscu prowadzenia działalności przez powódkę, miała w związku z tym pełną świadomość i akceptowała fakt korzystania z całości budynku, co potwierdza, że przedmiotem umowy był cały budynek położony w E.;

- zeznań powódki – w zakresie w jakim wyjaśniła ona, że strony działały na podstawie umowy najmu z dnia 3 lipca 2008 roku obejmującej cały budynek, tj. zarówno część hotelową, jak i gastronomiczną;
- w sytuacji, gdy zeznania te pozostają w zgodzie i korespondują z pozostałą częścią materiału dowodowego sprawy tj. w szczególności z dowodami w postaci dokumentów, jak chociażby z:

– a) umową zawartą przez powódkę ze Spółką (...) oraz wystawianymi przez pozwaną fakturami z tytułu świadczonych na rzecz tejże firmy usług (w toku sprawy okolicznością bezsporną było to, że Spółka (...) korzystała z pokoi hotelowych wynajmowanych jej przez powódkę), które świadczą o tym, że powódka prowadziła działalność gospodarczą polegającą zarówno na wynajmowaniu pokoi hotelowych, jak i działalności gastronomicznej; - b) umową z dnia 3 lipca 2008 roku na najem całego budynku położonego w E., która została załączona do pozwu;

- c) pozostałą częścią dokumentacji księgowej złożonej przez powódkę;

- d) wpisem do ewidencji działalności gospodarczej dotyczącym powódki, gdzie jako przedmiot prowadzonej działalności wskazana jest m.in. klasyfikacja 55.10.Z – Hotele i podobne obiekty zakwaterowania;

-.

- nadto zarzuciła, że Sąd Rejonowy w ogóle nie wyjaśnił, na jakiej podstawie zeznania wyżej wymienionych osób uważa za niewiarygodne, poza ogólnikowym stwierdzeniem, że „pozostają one w sprzeczności z ustaleniami poczynionymi przez Sąd na podstawie materiału dowodowego uznanego za wiarygodne”, co w rzeczywistości w ogóle nie pozwala na zbadanie prawidłowości rozumowania Sądu meriti w zakresie oceny przeprowadzonych dowodów;

c) przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów i przyjęcie w sposób nieuzasadniony, sprzeczny z regułami logicznego rozumowania, za wiarygodne zeznań pozwanej, w których wskazywała ona że strony związane były treścią umowy z dnia 3 lipca 2008 roku, zgodnie z którą przedmiotem najmu miał być tylko parter budynku za kwotę 3.000 złotych, jednocześnie podpisany został dokument opiewający na kwotę 1.000 złotych który miał – według zeznań pozwanej – zostać sporządzony w celu uzyskania dofinansowania ze środków publicznych. Podkreśliła, że jak wynika z informacji przekazywanych przez pozwaną i załączonych przez nią dokumentów dofinansowanie miało dotyczyć rozpoczęcia działalności gastronomicznej, w związku z tym wbrew temu co przyjął Sąd Rejonowy, jeżeli uznać, że któraś z umów miała stanowić podstawę do tego, aby uzyskać dofinansowanie do działalności gastronomicznej, to taką umową musiałaby być właśnie umowa dotycząca wyłącznie części gastronomicznej budynku położonego w E., nie zaś całego budynku włącznie z częścią hotelową;

d) przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów i przyjęcie w sposób nieuzasadniony, że powódka nie wykazała, że została pozbawiona możliwości prowadzenia działalności gospodarczej w wynajmowanym lokalu, w sytuacji gdy z zeznań świadka M. Z. (1) wynika, że na tle korzystania z budynku doszło do kłótni, gdyż obydwójce mieli umowę najmu na część hotelową, w związku z czym wzywana była Policja (zeznania M. Z. z rozprawy), oraz że także powódka zeznała, że wzywana była Policja, gdyż została ona pozbawiona możliwości korzystania z lokalu;

e) art. 217 § 1 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. oraz zw. z art. 207 § 6 k.p.c. polegające na oddaleniu wniosku dowodowego o przesłuchanie w charakterze świadka A. K. (2), w sytuacji gdy dowód ten miał na celu wykazanie okoliczności mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, zaś został zgłoszony na późnym etapie postępowania bez winy powódki, która wcześniej nie знаła adresu świadka, wskutek czego nie mogła złożyć stosownego wniosku dowodowego. Jednocześnie skarżąca wskazała, że na takie same okoliczności zgłoszony został i dopuszczony przez Sąd wniosek

o przesłuchanie innego świadka (w terminie określonym przez Sąd), którego nie można było przesłuchać z uwagi na jego zgon, jednakże wniosek

o dopuszczenie dowodu z osobowego źródła dowodowego został w terminie złożony;

f) art. 233 k.p.c. polegające na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów w sposób wskazany powyżej, a w konsekwencji powzięcie błędnych ustaleń faktycznych, pozostających w sprzeczności z treścią dowodów przeprowadzonych w sprawie, przyjętych za podstawę orzeczenia,

a polegających na uznaniu, że pomiędzy stronami zawarta została umowa, zgodnie z którą przedmiotem najmu była wyłącznie część hotelowa budynku położonego w E. przy ulicy (...), a nadto, że powódka nie wykazała, że utraciła możliwość korzystania z budynku na potrzeby prowadzenia działalności i w konsekwencji również, że na skutek nienależytego wykonania zobowiązania poniosła szkodę, podczas gdy materiał dowodowy oceniany prawidłowo i wszechstronnie wskazuje na to, że przedmiotem umowy pomiędzy stronami był cały budynek obejmujący zarówno część restauracyjną, jak i hotelową (na co wskazują między innymi zeznania świadków, jak i dowody z dokumentów, w tym przede wszystkim umowy najmu dołączonej do pozwu, jak i dokumentów księgowych powódki), a wskutek wynajęcia w czasie trwania najmu części hotelowej innemu najemcy powódka utraciła możliwość prowadzenia działalności gospodarczej. Podniosła, że szkoda wyraża się w utraconych korzyściach w postaci niezyskanego zysku z wynajmowania pokoi hotelowej m.in. na rzecz Spółki (...). Wskazała, że umowa miała być kontynuowana także po okresie na jaki pierwotnie była zawarta, o czym świadczą m.in. zeznania świadka M. Z. (1), który wyraźnie zeznał, że „przyjął umowę z InstalBud, a w momencie przejmowania części hotelowej budynku pokoje były wynajęte przez powódkę;

2) naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 471 k.c. poprzez jego niewłaściwe zastosowania i nie zasądzenie na rzecz powódki dochodzonej przez nią kwoty, pomimo że spełnione zostały przewidziane w tym przepisie przesłanki odpowiedzialności z tytułu nienależytego wykonania zobowiązania przez pozwaną,

w tym przede wszystkim fakt nienależytego wykonania zobowiązania przez powódkę, (która w czasie trwania umowy najmu oddała przedmiot najmu do korzystania innej osobie), jak i szkody w postaci utraconych korzyści (błędnie oznaczony jako punkt 3 apelacji);

3) nadto z ostrożności procesowej, na wypadek niepodzielenia przez Sąd Okręgowy zarzutów podniesionych w apelacji, zaskarżonemu wyrokowi w zakresie pkt 3 skarżąca zarzuciła naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na treść rozstrzygnięcia tj. art. 102 k.p.c. polegające na jego niezastosowaniu i niezwołaniu powódki z obowiązku zwrotu pozwanej kosztów zastępstwa procesowego, pomimo że w niniejszej sprawie zachodzi szczególnie uzasadniony wypadek, o jakim mowa w art. 102 k.p.c. Skarżąca wskazała, że znajduje się bowiem w bardzo trudnej sytuacji materialnej, jest osobą bezrobotną, przeszła chorobę nowotworową, wskutek czego przez cały czas jest leczona farmakologicznie silnymi lekami. Ponadto samotnie wychowuje małego syna. Wskutek zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej utraciła jedyne źródło dochodu, a jednocześnie z uwagi na pozbawienie możliwości kontynuowania działalności została zobowiązana do zwrotu uzyskanego uprzednio dofinansowania. Podniosła, że z tych względów wytoczenie powództwa było dla niej konieczne. W tym zakresie na podstawie art. 368 § 1 pkt 4 k.p.c. apelująca wniosła o dopuszczenie dowodu z dokumentu załączonego do apelacji w postaci: zaświadczenia z Powiatowego Urzędu Pracy w Ł. o posiadaniu przez powódkę statusu osoby bezrobotnej oraz dokumentacji medycznej.

W oparciu o powyższe zarzuty apelująca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości i zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kwoty 29.976,20 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania. Z ostrożności procesowej – na wypadek niepodzielenia zarzutów apelacji, skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku

w zakresie pkt 3 i nieobciążanie powódki kosztami zastępstwa procesowego pozwanej.

W odpowiedzi na apelację pozwana wniosła o jej oddalenie oraz zasądzenie od powódki na jej rzecz zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Na rozprawie odwoławczej w dniu 15 lipca 2015 roku pełnomocnik powódki poparł apelację i wniósł o zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej powódce z urzędu oświadczając, że nie zostały one pokryte w całości ani w części. Natomiast pełnomocnik pozwanej wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania za II instancję.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył co następuje:

Zgodnie z dyspozycją art. 382 k.p.c. Sąd drugiej instancji orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym. W ocenie Sądu Okręgowego słuszny jest zarzut skarżącego, iż zebrany materiał dowodowy został przez Sąd Rejonowy oceniony nieprawidłowo, z naruszeniem zasady wyrażonej w art. 233 § 1 k.p.c. gdyż poczynione ustalenia faktyczne są niepełne.

Należy podkreślić, że postępowanie apelacyjne ma merytoryczny charakter i jest dalszym ciągiem postępowania rozpoczętego przed sądem pierwszej instancji. Zgodnie z treścią art. 378 § 1 k.p.c., sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania. Rozważając zakres kognicji sądu odwoławczego, Sąd Najwyższy stwierdził, iż sformułowanie „w granicach apelacji” wskazane w tym przepisie oznacza, iż sąd drugiej instancji między innymi rozpoznaje sprawę merytorycznie w granicach zaskarżenia, dokonuje własnych ustaleń faktycznych, prowadząc lub ponawiając dowody albo poprzestaje na materiale zebranym w pierwszej instancji, ustala podstawę prawną orzeczenia niezależnie od zarzutów podniesionych w apelacji oraz kontroluje poprawność postępowania przed sądem pierwszej instancji, pozostając związanym zarzutami przedstawionymi w apelacji, jeżeli są dopuszczalne, ale biorąc z urzędu pod uwagę nieważność postępowania, orzeka co do istoty sprawy stosownie do wyników postępowania (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., sygn. akt III CZP 49/07, OSN 2008/6/55.). Dodatkowo należy wskazać, iż dokonane przez sąd pierwszej instancji ustalenia faktyczne, sąd drugiej instancji może podzielić i uznać za własne (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 1998 r., sygn. akt II CKN 923/97, OSNC 1999/3/60). Może również zmienić ustalenia faktyczne stanowiące podstawę wydania wyroku sądu pierwszej instancji, i to zarówno po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, jak i bez przeprowadzenia postępowania dowodowego uzasadniającego odmienne ustalenia, chyba że szczególne okoliczności wymagają ponowienia lub uzupełnienia tego postępowania (por. uchwała składu 7 sędziów Izby Cywilnej z dnia 23 marca 1999 r., sygn. akt III CZP 59/98, OSNC 1999, nr 7–8, poz. 124). Dokonanie własnych ustaleń faktycznych pozwala sądowi drugiej instancji na określenie właściwej podstawy prawnej rozstrzygnięcia, tj. wybór właściwego przepisu prawa materialnego, jego wykładnię i dokonanie subsumcji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 maja 2013 r., sygn. akt I CSK 509/12, LEX nr 1353054).

Stosując dyrektywę procesową z art. 382 k.p.c. Sąd Okręgowy, w oparciu o zebrany w sprawie materiał dowodowy, poczynił dodatkowe ustalenia faktyczne:

Wyrokiem z dnia 27 sierpnia 2013 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Ł., XVIII Wydział Cywilny w sprawie o sygnaturze akt XVIII C 3861/12 z powództwa A. S. przeciwko M. K. o zapłatę zaległego czynszu najmu: zasądził od pozwanej na rzecz powódki kwotę 10.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 21 grudnia 2010 roku do dnia zapłaty (punktu 1 sentencji) oraz orzekł o kosztach procesu stosownie do wyniku sprawy (punkt 2 sentencji) (wyrok - k. 213, 288). W uzasadnieniu powyższego wyroku z dnia 27 sierpnia 2013 roku, wydanego w sprawie o sygnaturze akt XVIII C 3861/12, Sąd Rejonowy wskazał, że A. S. jako wynajmujący i M. K. jako najemca, zawarły w dniu 3 lipca 2008 roku w Ł. umowę najmu parteru budynku w E.. A. S. i M. K. ustaliły czynsz na kwotę 3.000 złotych miesięcznie. W dniu 13 lipca 2010 roku piętro nieruchomości zostało wynajęte przez A. S. M. Z. (1). W dniu 5 października 2010 roku M. K. odebrała pismo A. S. opatrzone datą 28 września 2010 roku, zawierające oświadczenie o wypowiedzeniu wysokości dotychczasowego czynszu od dnia 1 listopada 2010 roku i wprowadzeniu nowej stawki 10.400 złotych miesięcznie. M. K. w dniu 30 września 2010 roku nadała listem poleconym oświadczenie o wypowiedzeniu umowy najmu, jako podstawę wskazując obawę o zdrowie własne i swojego dziecka, z racji wynajęcia piętrowa (...), ojcu dziecka. Pismo to doręczono A. S. w październiku 2010 roku. W oparciu o powyższe ustalenia faktyczne Sąd Rejonowy uznał za zasadne roszczenie A. S. o zapłatę 10.000 złotych tytułem zaległego czynszu najmu części nieruchomości położonej w E. przy ulicy (...) za miesiąc grudzień 2010 roku. W uzasadnieniu wyroku

z dnia 27 sierpnia 2013 roku, sygn. akt XVIII C 3861/12, Sąd Rejonowy wskazał nadto, że w toku procesu do akt sprawy przedłożono wydruk umowy opiewający na kwotę 1.000 złotych miesięcznego czynszu. Sąd Rejonowy uznał, że dokument ten, zgodnie z twierdzeniami M. K. i M. Z. (1), miał być przedstawiony w postępowaniu administracyjnym, mającym na celu przyznanie dofinansowania ze środków publicznych M. K. na cele prowadzonego przedsiębiorstwa. W uzasadnieniu wyroku z dnia 27 sierpnia 2013 roku, sygn. akt XVIII C 3861/12, Sąd Rejonowy wyraźnie wskazał, że piętro nieruchomości położonej w E. przy ulicy (...) nie było przedmiotem umowy najmu zawartej pomiędzy A. S. a M. K., przedmiotem najmu były wyłącznie pomieszczenia na parterze, zaś wynajęcie piętka M. Z. (1) nie spowodowało żadnego uszczerbku u M. K. (uzasadnienie wyroku - k. 289-293).

Na skutek apelacji M. K. od wyroku Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi z dnia 27 sierpnia 2013 roku, zapadłego w sprawie o sygnaturze akt XVIII C 3861/12, Sąd Okręgowy w Łodzi wyrokiem z dnia 28 kwietnia 2014 roku, sygn. akt III Ca 1566/13, oddalił apelację oraz orzekł o kosztach postępowania odwoławczego stosownie do wyniku sprawy (wyroku - k. 214). W uzasadnieniu wyroku z dnia 28 kwietnia 2014 roku, sygn. akt III Ca 1566/13, Sąd Okręgowy w Łodzi wskazał, że wyrok Sądu Rejonowego z dnia 27 sierpnia 2013 roku (sygn. akt XVIII C 3861/12) został wydany

w wyniku prawidłowo ustalonego stanu faktycznego. W szczególności Sąd Okręgowy w Ł. zgodził się z Sądem Rejonowym, że dokument umowy najmu, przewidujący czynsz w wysokości 1.000 złotych, został najprawdopodobniej sporządzony jedynie w interesie M. K., w celu ułatwienia jej otrzymania dofinansowania ze środków publicznych. Nadto w uzasadnieniu wyroku z dnia 28 kwietnia 2014 roku, sygn. akt III Ca 1566/13, Sąd Okręgowy w Łodzi uznał, że wbrew stanowisku M. K., Sąd I instancji słusznie stwierdził, iż zgromadzony materiał dowodowy nie pozwala na ustalenie, aby M. K. w jakimkolwiek okresie czasu nie mogła korzystać z lokalu, z tej zwłaszcza przyczyny, że z lokalu tego, w okresie wynajmowania go M. K., korzystał M. Z. (1). Jednocześnie w ocenie tego Sądu strony wiązała umowa przewidująca czynsz w kwocie 3.000 zł miesięcznie, której przedmiotem był najem parteru (uzasadnienie - k. 294-301).

Apelacja powódki jest bezzasadna i podlega oddaleniu.

Zaskarżone orzeczenie Sądu Rejonowego odpowiada prawu i jako takie musi się ostać.

Kierunek zaskarżenia zmierzał do wykazania, że materiał dowodowy sprawy był niekompletny, a ocena dowodów, które zostały w sprawie zgromadzone, odbyła się z naruszeniem art. 233 k.p.c. co doprowadziło do wadliwego rozstrzygnięcia. Skarżący podnosił, że gdyby Sąd Rejonowy właściwie ocenił dowody, to dokonując ich subsumcji do stanu prawnego sprawy doszedłby do konstatacji, że powództwo jest zasadne.

Ta część argumentacji powoda, która wskazywała na zaistniałe uchybienia o charakterze formalnym - dokonania oceny dowodów z przekroczeniem dyspozycji art. 233 § 1 k.p.c. przywołała potrzebę przypomnienia ugruntowanych w judykaturze oraz literaturze przedmiotu zasad tej oceny. Sąd ocenia zatem wiarygodność i moc dowodów według swego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Przepis art. 233 § 1 k.p.c., przy uwzględnieniu treści art. 328 § 2 k.p.c., nakłada na sąd orzekający obowiązek:

- wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału;
- uwzględnienia wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu;
- skonkretyzowania okoliczności towarzyszących przeprowadzeniu poszczególnych dowodów mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności;
- wskazania jednoznacznego kryterium oraz argumentacji pozwalającej - wyższej instancji i skarżącemu - na weryfikację dokonanej oceny w przedmiocie uznania dowodu za wiarygodny bądź też jego zdyskwalifikowanie;

- przytoczenia w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia dowodów, na których sąd się oparł i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności.

Odnosząc przedstawione wyżej poglądy prawne do realiów niniejszej sprawy wskazać trzeba, iż przeprowadzona przez Sąd Rejonowy ocena zgromadzonego materiału dowodowego została poczyniona w oparciu o niepełny stan faktyczny. Rację ma skarżący, że Sąd I instancji nie dokonał wszechstronnego rozważenia materiału zgromadzonego w sprawie. Apelacja powódki sprowadza się do zarzutu, że wbrew poczynionym przez Sąd I instancji ustaleniom faktycznym, przedmiotem umowy najmu zawartej między stronami procesu był cały budynek położony w E. przy ulicy (...), to jest zarówno część restauracyjna, jak i hotelowa, zaś na skutek wynajęcia przez pozwaną w czasie trwania najmu części hotelowej innemu najemcy powódka utraciła możliwość prowadzenia działalności gospodarczej i poniosła szkodę w postaci utraconego zysku z wynajmu pokoi hotelowych. W tym też zakresie należało poczynić stosowne rozważania.

Jak wynika z dodatkowo poczynionych przez Sąd II instancji ustaleń faktycznych kwestia jaką umowę najmu zawarły strony, była przedmiotem ustaleń w sprawie o zapłatę zaległego czynszu zarówno Sądu I jak i II instancji.

Mając powyższe na uwadze wskazać należy, że zgodnie z art. 365 § 1 k.p.c. orzeczenie prawomocne wiąże nie tylko strony i sąd, który je wydał, lecz również inne sądy oraz inne organy państwowe i organy administracji publicznej, a w wypadkach w ustawie przewidzianych także inne osoby. Z prawomocnością orzeczenia sądowego związana jest powaga rzeczy osądzonej (*res iudicata*). W myśl art. 366 k.p.c. wyrok prawomocny ma powagę rzeczy osądzonej tylko co do tego, co w związku z podstawą sporu stanowiło przedmiot rozstrzygnięcia, a ponadto tylko między tymi samymi stronami. Negatywny (procesowy) skutek powagi rzeczy osądzonej, polega na niedopuszczalności ponownego rozstrzygnięcia tej samej sprawy. Zgodnie bowiem z art. 199 § 1 punkt 2 k.p.c. sąd odrzuci pozew jeżeli o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa została już prawomocnie osądzona. Co do zasady powagą rzeczy osądzonej objęta jest jedynie sentencja wyroku, jednakże w orzecznictwie i doktrynie trafnie zwraca się uwagę, że powaga rzeczy osądzonej rozciąga się również na zawarte w uzasadnieniu motywy rozstrzygnięcia, które mogą mieć znaczenie dla ustalenia zakresu mocy wiążącej i powagi rzeczy osądzonej prawomocnego orzeczenia (Przemysław Telenga; Komentarz do art. 366 Kodeksu postępowania cywilnego; LexOmege dla Sądów).

We wcześniejszej sprawie, toczącej się pod sygnaturą akt XVIII C 3861/12 (III Ca 1566/13), A. S. domagała się zasądzenia na jej rzecz od M. K. kwoty 10.000 złotych z tytułu zaległego czynszu najmu części nieruchomości położonej w E. przy ulicy (...). Natomiast w niniejszej sprawie M. K. dochodzi od A. S. na podstawie art. 471 k.c. naprawienia s., podnosząc, że przedmiotem umowy najmu był cały budynek położony w E. przy ulicy (...), zaś na skutek wynajęcia przez pozwaną w czasie trwania najmu części hotelowej innemu najemcy (M. Z. (1)) utraciła ona możliwość prowadzenia działalności gospodarczej i tym samym poniosła szkodę w postaci utraconego zysku z wynajmu pokoi hotelowych. Różny jest zatem przedmiot niniejszego sporu oraz przedmiot prawomocnie rozstrzygniętego procesu o zapłatę zaległego czynszu. W tej sytuacji w niniejszej sprawie nie może być zastosowany negatywny (procesowy) skutek powagi rzeczy osądzonej, polegający na niedopuszczalności ponownego rozstrzygnięcia tej samej sprawy.

Jednakże w ocenie Sądu Okręgowego w rozstrzyganej sprawie występuje skutek pozytywny (materialny) rzeczy osądzonej przejawiający się w tym, że rozstrzygnięcie zawarte w prawomocnym orzeczeniu (rzecz osądzona) stwarza stan prawny taki, jaki z niego wynika. Sąd rozpoznający między tymi samymi stronami nowy spór musi przyjąć, że dana kwestia kształtuje się tak, jak przyjęto to w prawomocnym, wcześniejszym wyroku, a więc w ostatecznym rezultacie procesu uwzględniającym stan rzeczy na datę zamknięcia rozprawy (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 czerwca 2014 roku, sygn. akt V CSK 433/13, Lex nr 1514746). W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że związanie prawomocnym wyrokiem oznacza, iż sąd obowiązany jest uznać, że kwestia prawna, która była już przedmiotem rozstrzygnięcia w innej sprawie, a która ma znaczenie prejudycjalne w sprawie przez niego rozpoznawanej, kształtuje się tak, jak przyjęto w prawomocnym wcześniejszym wyroku. W późniejszym procesie kwestia o charakterze prejudycjalnym nie może być już w ogóle badana. Zachodzi tu zatem ograniczenie dowodzenia faktów, objętych prejudycjalnym orzeczeniem (vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2002 roku, sygn. akt V CKN 1110/00, Lex nr 74492).

Jak już wyżej podniesiono, w uzasadnieniu wyroku z dnia 27 sierpnia 2013 roku, sygnatura akt XVIII C 3861/12, Sąd Rejonowy wyraźnie wskazał, że piętro nieruchomości położonej w E. przy ulicy (...) nie było przedmiotem umowy najmu zawartej

w dniu 3 lipca 2008 roku między A. S. a M. K., przedmiotem najmu były wyłącznie pomieszczenia na parterze, zaś wynajęcie piętka M. Z. (1) nie spowodowało żadnego uszczerbku u M. K.. Nadto w uzasadnieniu wyroku z dnia 27 sierpnia 2013 roku, sygn. akt XVIII C 3861/12, Sąd Rejonowy uznał, że umowa opiewająca na kwotę 1.000 złotych miesięcznego czynszu, zgodnie z twierdzeniami M. K. i M. Z. (1), miała być przedstawiona w postępowaniu administracyjnym, mającym na celu przyznanie dofinansowania ze środków publicznych M. K. na cele prowadzonego przedsiębiorstwa. Natomiast w uzasadnieniu wyroku z dnia 28 kwietnia 2014 roku, sygn. akt III Ca 1566/13, Sąd Okręgowy w Łodzi stwierdził, że wbrew stanowisku M. K., Sąd I instancji słusznie uznał, iż zgromadzony materiał dowodowy nie pozwala na ustalenie, aby M. K. w jakimkolwiek okresie czasu nie mogła korzystać z lokalu, z tej zwłaszcza przyczyny, że z lokalu tego, w okresie wynajmowania go M. K., korzystał M. Z. (1). Ponadto Sąd Okręgowy w Łodzi w uzasadnieniu wyroku z dnia 28 kwietnia 2014 roku, sygn. akt III Ca 1566/13, zgodził się z Sądem Rejonowym, że dokument umowy najmu, przewidujący czynsz w wysokości 1.000 złotych, został najprawdopodobniej sporządzony jedynie w interesie M. K., w celu ułatwienia jej otrzymania dofinansowania ze środków publicznych. Powyżej przedstawione ustalenia faktyczne, poczynione we wcześniejszej sprawie toczącej się pod sygnaturą akt XVIII C 3861/12 (III Ca 1566/13) mają zasadniczy wpływ na rozstrzygnięcie sprawy niniejszej. W tym stanie rzeczy przyjąć należy, że w niniejszej sprawie zarówno Sąd I instancji jak i Sąd II instancji nie mógł poczynić odmiennych ustaleń faktycznych od tych, jakie zostały dokonane we wcześniejszej sprawie toczącej się pod sygnaturą akt XVIII C 3861/12 (III Ca 1566/13). Jak już podniesiono, z uwagi na skutek pozytywny (materialny) rzeczy osądzonej wskazywane w apelacji okoliczności faktyczne nie mogły być w ogóle badane. Nietrafne są zatem podniesione przez skarżącą w punkcie 1) oraz punkcie 2) petitum apelacji zarzuty. W rozstrzyganej sprawie sąd orzekający nie mógł uznać odmiennie niż uczyniono to we wcześniejszej prawomocnie zakończonej sprawie o sygn. akt XVIII C 3861/12 (III Ca 1566/13), tak jak chce tego apelująca. Zatem w niniejszej sprawie Sąd nie mógł uznać, że przedmiotem najmu był cały budynek położony przy ulicy (...). Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu I instancji, że jeżeli powódka korzystała z pomieszczeń nieobjętych umową z dnia 3 lipca 2008 roku (znajdujących się na piętrze) bezumownie – to tym bardziej roszczenie wynikające z art. 471 k.c. jej nie przysługuje.

W konsekwencji zaskarżone orzeczenie Sądu Rejonowego odpowiada prawu i jako takie musi się ostać.

Przechodząc do oceny zasadności podniesionego przez apelującą zarzutu naruszenia art. 102 k.p.c., poprzez jego niezastosowanie i niezwolnienie powódki z obowiązku zwrotu pozwanej kosztów zastępstwa procesowego, wskazać należy, że jest to zarzut chybiony.

W rozstrzyganej sprawie powódka M. K. została zwolniona od kosztów sądowych w całości (k. 47). Zgodnie z art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku

o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2014 roku, poz. 1025 z późn. zm.) jedyną przesłanką zwolnienia strony od kosztów sądowych jest jej trudna sytuacja majątkowa. Jednakże wskazać należy, że zgodnie z art. 108 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych zwolnienie od kosztów sądowych nie zwalnia strony od obowiązku zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi. Zgodnie zaś z art. 102 k.p.c. w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. W judykaturze wyrażono pogląd, że sposób skorzystania z art. 102 k.p.c. jest suwerennym uprawnieniem jurysdykcyjnym Sądu i do jego oceny należy przesądzenie, czy wystąpił szczególnie uzasadniony wypadek, który uzasadnia odstąpienie, a jeśli tak, to w jakim zakresie, od generalnej zasady obciążania kosztami procesu strony przegrywającej spór. Kwalifikacja „wypadków szczególnie uzasadnionych” należy do Sądu, który mając na względzie okoliczności konkretnej sprawy powinien przede wszystkim kierować się poczuciem sprawiedliwości oraz zasadami współzycia społecznego. Są to zarówno okoliczności związane z samym przebiegiem postępowania jak i takie, które postępowania w sposób bezpośredni nie dotyczą, wiążą się natomiast z samą stroną, jej sytuacją osobistą i majątkową. Artykuł 102 k.p.c. jest szczególnym rozwiązaniem, niepodlegającym wykładni rozszerzającej, wykluczającym stosowanie wszelkich uogólnień, wymagającym do swego zastosowania wystąpienia wyjątkowych okoliczności. Stanowi on zatem swoistą możliwość, pozostawiając Sądowi pewną swobodę w przyznawaniu zwrotu kosztów procesu, gdyby stosowanie

zasady odpowiedzialności za wynik sprawy (wyrażonej w art. 98 k.p.c.) nie dało się pogodzić z zasadami słuszności. Jak wielokrotnie wskazywał Sąd Najwyższy zakwalifikowanie przypadku, jako „szczególnie uzasadnionego” wymaga rozważenia całokształtu okoliczności sprawy (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 września 2011 roku, sygn. akt III PZ 6/11, Lex nr 1101330; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2010 roku, sygn. akt II PZ 38/10, Lex nr 687034; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 sierpnia 2010 roku, sygn. akt II PZ 21/10, Lex nr 661507).

Mając na uwadze powyższe, zdaniem Sądu Odwoławczego należy zgodzić się z rozstrzygnięciem Sądu Rejonowego, że na etapie postępowania pierwszoinstancyjnego brak było podstaw do zwolnienia powódki od obowiązku zwrotu na rzecz pozwanej poniesionych przez nią kosztów zastępstwa procesowego. M. K. winna mieć świadomość, że wdając się w kolejny spór z A. S. powinna brać pod uwagę również ryzyko przegranej, co wiąże się z koniecznością ponoszenia kosztów procesu. Bezsprzeczne jest, że powódka znajduje się w trudnej sytuacji materialnej, jednakże w ocenie Sądu Okręgowego jest to okoliczność, która nie może stanowić jedynej podstawy do zastosowania art. 102 k.p.c. i zwolnienia powódki od obowiązku zwrotu pozwanej poniesionych przez nią kosztów zastępstwa procesowego. Jak bowiem słusznie stwierdził Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 27 kwietnia 2012 roku, wydanym w sprawie V Cz 2/12 (Lex nr 1214621) przepis art. 102 k.p.c. powinien być zastosowany wówczas, gdy w okolicznościach danej sprawy obciążenie strony przegrywającej kosztami procesu przeciwnika byłoby rażąco niezgodne z zasadami współżycia społecznego. Zdaniem Sądu Odwoławczego ciężka sytuacja majątkowa powódki uzasadnia jedynie zwolnienie jej od pozostałych kosztów postępowania, o czym Sąd Rejonowy orzekł w punkcie 4 sentencji zaskarżonego wyroku.

W konsekwencji powyższych uwag, Sąd Okręgowy oddalił apelację w oparciu o art. 385 k.p.c., jako bezzasadną.

O kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy orzekł zgodnie z wyrażoną w art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. zasadą odpowiedzialności za wynik sporu zasądzając od powódki M. K. na rzecz pozwanej A. S. kwotę 1.200 złotych. Na kwotę tę złożyło się jedynie wynagrodzenie pełnomocnika pozwanej w postępowaniu odwoławczym ustalone w oparciu o § 6 pkt 5 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 461 ze zm.).

Rozstrzygając o kosztach postępowania apelacyjnego Sąd Okręgowy miał na uwadze treść przytoczonego powyżej art. 108 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

W ocenie Sądu Okręgowego także na etapie postępowania apelacyjnego brak jest podstaw do zastosowania w stosunku do powódki dobrodziejstwa wynikającego z art. 102 in fine k.p.c.

i odstąpienie od obciążenia jej obowiązkiem zwrotu przeciwnikowi kosztów postępowania apelacyjnego. Jak już podniesiono sam fakt, że strona przegrywająca spór znajduje się

w trudnej sytuacji materialnej nie pociąga za sobą automatycznie konsekwencji w postaci przyjęcia, że zachodzi „wypadek szczególnie uzasadniony”, pozwalający na zastosowanie art. 102 k.p.c. Za odstąpieniem od obciążania strony przegrywającej spór kosztami procesu, która znajduje się w trudnej sytuacji materialnej, przemawiać muszą jeszcze inne, dodatkowe okoliczności, które łącznie sprawiają, że obciążeniu takiej strony kosztami procesu sprzeciwiają się względy słuszności. W ocenie Sądu Odwoławczego w niniejszej sprawie takie inne, dodatkowe okoliczności nie zachodzą. Sąd Okręgowy miał bowiem na uwadze, że powódka, mimo przegrania sprawy przed Sądem I instancji, zdecydowała się na kontynuowanie procesu mając świadomość swojej niekorzystnej sytuacji majątkowej oraz znając motywy tego Sądu, zatem apelująca powinna liczyć się z obowiązkiem pokrycia kosztów obrony strony przeciwnej. Po zapoznaniu się z treścią uzasadnienia wyroku Sądu Rejonowego z dnia 27 sierpnia 2013 roku (sygn. akt XVIII C 3861/12), wyroku Sądu Okręgowego z dnia 28 kwietnia 2014 roku (sygn. akt III Ca 1566/13), a także uzasadnienia zaskarżonego w niniejszej sprawie wyroku Sądu I instancji z dnia 23 lutego 2015 roku (sygn. akt II C 312/13) apelująca nie mogła pozostawać w bezkrytycznym przekonaniu o zasadności dochodzonego przez nią roszczenia o naprawienie szkody z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania.

W konsekwencji powyższego Sąd Okręgowy rozstrzygnął o kosztach postępowania apelacyjnego na podstawie art. 98 § 1 i § 3 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c., o czym orzekł w punkcie 2. wyroku.

Zważywszy, że w toku postępowania drugoinstancyjnego powódka korzystała z przyznanej z urzędu pomocy (...) Sąd Okręgowy przyznał i nakazał wypłacić na rzecz ustanowionego z urzędu pełnomocnika ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi kwotę 1.476 złotych, obejmującą podatek VAT w wysokości 23% - § 2 ust. 3 i § 6 pkt 5 w zw. z § 13 ust. 1 pkt 1 powołanego wyżej rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu.